

Osavuositarkastus 2/2021
786/00.01.03.00/2021

Yhtymähallitus 01.11.2021 § 227

Lisätiedot Talousjohtaja Ismo Rouvinen, p. 013 330 4506, ismo.rouvinen@siunsote.fi.

Päätösehdotus Toimitusjohtaja Pirskanen Ilkka:

Yhtymähallitus päättää merkitä osavuositarkastuksen 2/2021 tiedokseen ja saattaa sen edelleen yhtymävaltuustolle tiedoksi.

Päätös Hyväksyttiin.

Selostus Kuntayhtymässä on valmisteltu tammi-elokuun tietojen perusteella 2. osavuositarkastus kuluvalta vuodelta. Taloudesta ja tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan osavuositarkastuksilla yhtymävaltuustolle, yhtymähallitukselle ja tarkastuslautakunnalle. Osavuositarkastuksia tehdään kaksi kertaa vuodessa; huhtikuun ja elokuun lopussa. Kolmas eli viimeinen raportti on tilinpäätös, joka kattaa koko vuoden seurannan.

Kuntayhtymän viides toimintavuosi on edennyt pitkälti edellisvuoden kaltaisesta normaalitoiminnan osalta. Kuntayhtymän toimintaa värittää edelleen koronaepidemia. Koronarokotusten toteuttaminen on merkittävä ponnistus, joka vaatii huomattavaa lisäresursointia. Rokotukset ovat edistyneet myös kesäkauden jälkeen suunnitellusti, tällä hetkellä yli 83 % yli 12-vuotiaista on saanut 1. rokoteannoksen ja puolestaan yli 74 % on saanut 2. rokoteannoksen. Suunniteltu yli 80 % rokotekattavuus arvioidaan saavutettavan marraskuun alkupuolella. Merkittävin kuntayhtymän tulevaisuuteen vaikuttava tekijä on sote-uudistus, joka konkretisoitui, kun sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta ja hyvinvointialueiden perustamista koskeva lainsäädäntö hyväksyttiin kesäkuussa eduskunnassa. Pohjois-Karjalan Hyvinvointialueen valmistelu on käynnistynyt suunnitelmien mukaisesti.

Kuntayhtymän henkilöstömäärä oli 31.8.2021 yhteensä 7 688 työntekijää. Henkilöstömäärä kasvoi vuoden 2020 elokuun tilanteeseen verrattuna 296 henkilöllä (4 %). Henkilötyövuosien kasvua selittää pääasiassa ikäihmisten toimialueella omaksi tuotannoksi luovutetut työyksiköt yksityiseltä palveluntuottajalta, Rääkkylän siirtyminen Siun soten omaksi toiminnaksi sekä ympärivuorokautisen hoidon ja hoivan henkilöstömitoituslaki, jonka avulla henkilöstömitoitusta on nostettu vaaditulle lainsäädännön tasolle. Sote-palvelut ja palvelurakenteet elävät suurta muutosta, johon koronaepidemia on omalta osaltaan vaikuttanut. Työntekijöiden saatavuus on viimeisen 12 kuukauden aikana heikentynyt ja samaan aikaan koronaepidemian takia tehtävät ja henkilöstötarve ovat lisääntyneet. Muutos on samansuuntainen koko sote-toimintaympäristössä ja muutos

on valtakunnallinen. Siun soten työntekijöistä 86,6 % työskentelee kokoaikaisesti ja 13,4 % työskentelee osa-aikaisesti.

Tarkasteltaessa tammi-elokuussa 2021 kirjattuja työkykyperäisiä sairauspoissaoloja ovat ne vähentyneet 1,9 % edelliseen vuoteen verrattuna (työkykyperäiset sairauspoissaolot sisältävät sairauspoissaolot, työtapaturmat, kuntoutus- ja kuntoutustukipäivät). Tarkasteltaessa tammi-elokuussa 2021 kirjattuja työkykyperäisiä sairauspoissaoloja ne ovat vähentyneet 1,9 % edelliseen vuoteen verrattuna (työkykyperäiset sairauspoissaolot sisältävät sairauspoissaolot, työtapaturmat, kuntoutus- ja kuntoutustukipäivät). Alkuvuoden hyvä kehitys työkykyperäisten poissaolopäivien vähentymisessä taittui huhti-toukokuulla.

Talouden toteutuminen toisen vuosikolmanneksen jälkeen näyttää siltä, että kuluvan vuoden taloustavoitetta ei tulla saavuttamaan lähinnä koronaepidemian vuoksi. Emokuntayhtymän tulosestimate on elokuun tietojen perusteella muodostumassa 10,0 milj. euroa alijäämäiseksi ja koko kuntayhtymän alijäämäisyyden arvioidaan olevan saman verran, koska Pelastuslaitoksen ennuste on elokuun ennusteessa talousarvion mukainen. Tällä hetkellä näyttää, että kuntayhtymän normaali toiminta on ylittämässä talousarvion noin prosentti verran (seitsemän milj. euroa). Perhe- ja sosiaalipalvelut, ympäristöterveydenhuolto sekä yhteiset palvelut ovat normaalitoiminnan osalta alittamassa omia talousarvioitaan, ikäihmisten toimialue sekä terveys- ja sairaanhoitopalvelut puolestaan ovat ylittämässä talousarvionsa. Ikäihmisten palveluissa toimintatuottojen toteumaa vähentää heinäkuun alussa tapahtunut asiakasmaksulainsäädännön muutos. Toimintakuluissa puolestaan ylimääräistä haastetta ovat tuoneet alkuvuoden osalta henkilöstön saatavuuden haasteet, jotka näkyvät oletettua suurempana vuokratyövoiman käyttönä, sekä mm. omaishoidon vapaapäiväkäytäntöjen kustannusvaikutukset. Terveys- ja sairaanhoitopalvelujen merkittävimpiä budjetin arvioituun ylitykseen vaikuttavia tekijöitä ovat vuoden vaihteessa tehdyn kilpailutuksen myötä potilasvakuutuksen lähes miljoona euroa budjetoitua korkeammat kustannukset, vuokratyövoiman arvioitua suurempi tarve sekä tulopuolen alenema lähinnä asiakasmaksuihin liittyvän heinäkuun alusta voimaan tulleen lakimuutoksen myötä.

Tuloslaskelmaennusteen mukaan tulopuolella muita myyntituottoja on toteutumassa 1,0 milj. euroa (-3,3 %) ja maksutuottoja 2,9 milj. euroa (-5,8 %) talousarviota vähemmän. Molempien erien talousarvion alittumisen arvioidaan johtuvan koronaepidemian aiheuttamasta asiakasmäärien vähenemisestä, maksutuotoissa lisäksi asiakasmaksuihin liittyvän lakimuutoksen vaikutus on nähtävissä. Kokonaisuutena toimintatuottojen arvioidaan toteutuvan 13,5 milj. euroa (1,9 %) talousarviota suurempana, koska valtiolta tulevan suoraan järjestäjälle maksettavan koronatuon määräksi on arvioitu 17,1 milj. euroa.

Menopuolella avustukset sekä muut toimintakulut ovat toteutumassa lähes talousarvion mukaan. Avustusten osalta kuluvan vuoden aikana on tapahtunut kirjanpidollinen muutos, jossa palvelusetelit kirjautuvat jatkossa palvelujen ostoihin aikaisemman avustuksiin kirjautumisen sijasta. Henkilöstökulujen arvioidaan alittavan talousarvion 6,4 milj. euroa (1,8 %).

Henkilöstökulujen ennuste sisältää myös lomapalkkavelan kasvusta johtuvaa tulosvaikutusta kahden miljoonan euron verran. Kuluvalla vuodelle talousarvioon on budjetoitu normaalin henkilökunnan lisäksi paljon sellaisia virkoja/toimia, joita yritetään saada täytettyä. Henkilöstön tietyissä ammattiryhmissä olevan haasteellisen saatavuuden vuoksi palvelujen tarvitsemaa vajetta on jouduttu aikaisempien vuosien tapaan paikkaamaan ostopalveluilla ja tämä näkyy henkilöstökulujen alituksena sekä palvelujen ostojen ylityksenä. Talouden seurannan kannalta olisi parempi, jos budjetointi saataisiin tulevaisuudessa tehtyä entistä realistisemmin oman henkilökunnan ja ostopalvelujen välillä. Palvelujen ostot ovat ylittymässä 28,0 milj. euroa (11,7 %) pääasiassa koronaepidemiasta johtuvien ylimääräisten kustannusten, vuokratyövoiman käytön sekä potilasvakuutuksen takia. Materiaaliostoissa talousarvio olisi ylittymässä 2,7 milj. euroa (5,0 %) pitkälti koronaepidemian aiheuttaman materiaalimenekin kasvun seurauksena. Poistojen ja rahoituskulujen arvioidaan tässä vaiheessa toteutuvan lähes talousarvion mukaisina.

Talousarviovuoden bruttoinvestoinnit kuntayhtymässä ovat 34,2 milj. euroa, josta Pelastuslaitoksen osuus on 1,4 milj. euroa. Investointien painopiste taloussuunnittelukaudella on E-siiven peruskorjaushankkeen toteuttamisessa. Peruskorjaushankkeen kokonaiskustannusarvio on noin 64,8 milj. euroa sisältäen toimintavarustuksen. Uusien terveysasemien toteutus on Kontiolahden ja Ilomantsin osalta parhaillaan etenemässä. Kontiolahden terveysaseman rakennustyöt ovat käynnissä ja hanke valmistuu 31.1.2022. Kustannusarvio viimeisten muutosten jälkeen on 7,3 milj. euroa. Ilomantsin osalta rakennustyöt käynnistyivät toisen vaiheen osalta toukokuun lopussa ja urakoiden loppusumma on 4,1 milj. euroa. Lieksan sote-aseman tarveselvitys on valmistunut ja hankesuunnittelu on käynnistetty.

Kokonaisuudessaan kuntayhtymän investoinneista on toteutunut elokuun lopussa 11,2 milj. euroa (32,8 %). Pelastuslaitoksen osalta on toteutunut 0,7 milj. euroa (46,6 %). Investointien toteutuman arvioidaan kuluvana vuonna toteutuvan talousarvion alapuolelle, johtuen pääasiassa sekä E-hankkeen että Aster-hankkeen arvioitua maltillisemmasta toteumasta.

Kuntayhtymän tulossennustetta tarkennetaan syyskuun tietojen perusteella, joka luo pohjan vuoden 2022 talousarvion ylijäämäisyyden tarpeelle, jotta kuntayhtymän talous saadaan tasapainoon.

Kuntayhtymän 2. osavuositarkastus on asian liitteenä.

Yhtymävaltuusto 09.11.2021 § 46

Päätösehdotus

Yhtymähallitus:

Yhtymävaltuusto merkitsee osavuositarkastuksen 2/2021 tiedoksi.

Päätös

Valtuusto merkitsi osavuositarkastuksen 2/2021 tiedokseen.

